

Chiến lược trình nghị sự “Năng lực Mỹ trên hết” sẽ là ưu tiên hàng đầu của Tổng thống Trump. Tuy nhiên, nếu “Năng lực Mỹ trên hết” của ông Trump gột các đường minh ra bên ngoài thì nó có thể kích động và tạo ra một làn sóng chống Mỹ ở khu vực này.

Trong tuần đầu tiên làm việc tại Nhà Trắng, tân Tổng thống Mỹ Donald Trump đã nhanh chóng thực hiện chiến lược trình nghị sự “Năng lực Mỹ trên hết” thông qua một

loạt các hành động hành pháp. Thông điệp và nhập cư là hai trọng tâm trong chính sách đối ngoại của ông Trump. Chương trình nghị sự “Năng lực Mỹ trên thế giới” có một số hàm ý cho việc hoạch định chính sách đối ngoại, theo đó những ý tưởng thúc đẩy chính sách đối ngoại hiện nay sẽ cần phải đáp ứng những lợi ích của thế giới của nước Mỹ. Do đó, những người phân tích ông Trump phân tích không được xem xét vào các vị trí trong chính quyền mới.

Chính sách thông tin của Mỹ hiện nay đang như thiên văn song phương hóa, và điều này có thể sẽ đẩy các đồng minh của Mỹ vào tình thế khó khăn. Việc quá nghiêng về các đồng minh song phương ít nhất có thể khiến cho vai trò của Mỹ tại Hội nghị Thượng đỉnh Đông Á (EAS) giảm sút. Chính sách châu Á của Mỹ có thể nhanh chóng biến thành chính trị hóa, và các đồng minh của nước này có thể gặp khó khăn hơn trong đánh giá chính sách và giá trị của họ trong khu vực.

Tuy nhiên, giống như những người tiên nhiệm, Tổng thống Trump đã và sẽ tiếp tục gặp khó khăn trong Quốc hội. Chính sách châu Á luôn phản ánh sự gia tăng của Nhà Trắng và Quốc hội. Các nhà lập pháp Mỹ luôn có một mối quan tâm đặc biệt về quan hệ của Mỹ với nước Cộng hòa Nhân dân Trung Quốc (PRC). Kể từ khi chính quyền Nixon theo đuổi bình thường hóa quan hệ với Bắc Kinh trong những năm 1970 của thế kỷ trước, chính sách của Mỹ đối với Trung Quốc luôn gây tranh cãi gay gắt trong Quốc hội.

Đã có những dấu hiệu cho thấy Mỹ sẽ thúc đẩy can thiệp sâu vào châu Á để làm đối trọng với Trung Quốc. Khi được cử Tổng thống, ông Trump đã nhiều lần viết trên trang mạng cá nhân Twitter về việc sẵn sàng xem xét lại chính sách “một Trung Quốc”. Ông còn có cuộc điện đàm với Tổng thống Đài Loan là bà Thái Anh Văn. Một số nhân vật thân cận với ông Trump cũng đã viết trên Twitter về sự cần thiết phải củng cố hơn nữa đối với Bắc Kinh, đồng thời tăng cường sức mạnh hải quân trong khu vực để ngăn chặn sự bành trướng lãnh thổ của Trung Quốc.

Trong khi đó, một số cựu nhân của ông Trump cho rằng Mỹ cần thực hiện tiếp cận “hòa bình thông qua sức mạnh”. Một số đồng minh châu Á của Mỹ đã lên tiếng ủng hộ biện pháp này. Tuy nhiên, việc leo thang căng thẳng với Trung Quốc - đặc biệt là trong vấn đề Đài Loan vẫn rất nhạy cảm - có thể làm cho mối quan hệ quân sự vẫn đã khó khăn, căng thẳng giữa Bắc Kinh và Washington trở nên khó đoán định.

Ngược lại với chính sách “tái cân bằng” sang châu Á của Mỹ dưới thời chính quyền Barack Obama, chính quyền mới của Mỹ có thể sẽ không có chính sách châu Á nào mới mẻ. Thay vào đó, chúng tôi nghĩ sẽ “Nổi lên trên hết” sẽ là ưu tiên hàng đầu của Tổng thống Trump. Tuy nhiên, nếu “Nổi lên trên hết” của ông Trump gạt các đồng minh ra bên ngoài thì nó có thể kích động và tạo ra một làn sóng chống Mỹ ở khu vực này.

Về lâu dài, câu hỏi đặt ra sẽ là châu Á phản ứng với chính quyền Trump như thế nào? Liệu các nước đã ký Hiệp định tự do thương mại Thái Bình Dương (TPP) có tiếp tục thúc đẩy hiệp định này mà không có Mỹ hay không? Hay họ sẽ ngừng hỗ trợ thu nhập song phương với Mỹ, đàm phán tiếp cận thị trường? Trong khi nhiều nước ở châu Á tìm kiếm sự hợp tác kinh tế và kinh tế chặt chẽ với Mỹ, các nhà lãnh đạo châu Á có thể thấy rằng người dân của họ ít có khuynh hướng ủng hộ hiệp định với Washington nếu chính quyền Trump quá coi trọng chúng tôi nghĩ sẽ “Nổi lên trên hết”.

Tác giả Sheila A. Smith là học giả cao cấp thuộc Hội đồng Quan hệ Đối ngoại (CFR) của Nhật Bản. Bài viết đăng trên “ [Diễn đàn Đông Á](#) ”.

Lê Quang (gt)